

СДРУЖЕНИЕ "ЗАКРИЛНИЦИ"
3400 Монтана, ул. "Св. Климент Охридски" – 69,
+359 879 42 99 09, +359 879 49 99 03,
www.zakrilnitsi.com, e-mail: zakrilnitsi@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ: /П/

Милен Гечовски
Председател на УС

ПОЛИТИКА ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО на Сдружение "Закрилници" 2024 г.

Въведение

Сдружение "ЗАКРИЛНИЦИ" е неправителствена организация учредена в обществена полза през юли 2015 г. в град Монтана. Нашата основна дейност е подпомагане на социалната интеграция и личностната реализация на деца, младежи, възрастни и семейства в неравнопоставено положение. Подкрепа за подобряване на благосъстоянието на всички уязвими групи от обществото, а именно: деца в риск, лица и семейства в риск, деца и/или лица с увреждания, лица в неравностойно положение. Развитие и утвърждаване на гражданското общество. Нашата мисия е "Закрила За Всеки"

Нашата задача и задача на цялото ни общество е да подкрепяме деца и младежи в неравностойно положение, които имат нужда от подкрепа в конкретна дейност. Ние считаме, че децата и/или младите хора с които работим могат да получат подкрепа и помощ в разрешаване на конкретна ситуация.

Нашите цели са:

- приобщаване към обществото на деца, младежи, възрастни и семейства в неравнопоставено положение;
- социална закрила за нуждаещите се членове на обществото както и с оглед реализация на дейности за подобряване благосъстоянието на децата и младите хора;
- социална интеграция и реинтеграция, чрез подкрепа на деца, младежи и възрастни хора в неравностойно положение.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Настоящата Политика за закрила на детето (Политиката) се въвежда със заповед от Председателя на УС в устава на Сдружение "Закрилници" (Сдружението).
2. Настоящият документ очертава минималните общи стандарти за закрила на детето, които Сдружението въвежда със съответните процедури и механизми в дейността си. Той е в съответствие с правата на детето, посочени в Конвенцията на ООН, европейското и българското законодателство. Отнася се до всички служители и доброволци на Сдружението.
3. Основната цел на Политиката за закрила на детето е да се защитят децата от посегателства. Децата и младите хора се нуждаят от подкрепа и сигурност, от закрила от ефектите на бедността, вредите, изолацията и насилието. Отделни деца могат да бъдат в риск от специфични форми на злоупотреба от страна на възрастни и други деца, при случаи на бедствия и непредвидени инциденти.
4. Настоящата Политика е разпространена сред служителите на Сдружението, и се преразглежда когато това е необходимо.

II. ДЕФИНИЦИИ В ПОЛИТИКАТА ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО НА СДРУЖЕНИЕТО

1. По смисъла на Закона за закрила на детето (ЗЗД) и за целите на настоящата политика дете е всяко физическо лице до навършването на 18 години.
2. Злоупотреба и небрежно отношение:
„...умишлено поведение срещу дете, което е вероятно да му нанесе физическа или психологическа вреда“ (Дефиниция от документ на Международен център за правата на човека).
3. По смисъла на § 1. От допълнителните разпоредби на Закона за закрила на детето:
 - 3.1. „Сведения и данни за личността на дете“ е всяка информация за детето по смисъла на чл. 4, т. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ, L 119/1 от 4 май 2016 г.).
 - 3.2. „Най-добър интерес на детето“ е преценка на:
 - а) желанията и чувствата на детето;
 - б) физическите, психическите и емоционалните потребности на детето;
 - в) възрастта, пола, миналото и други характеристики на детето;
 - г) опасността или вредата, която е причинена на детето или има вероятност да му бъде причинена;
 - д) способността на родителите да се грижат за детето;
 - е) последиците, които ще настъпят за детето при промяна на обстоятелствата;
 - ж) други обстоятелства, имащи отношение към детето.
 - 3.3. „Дете в риск“ е дете:
 - а) чиито родители са починали, неизвестни, лишени от родителски права или чиито родителски права са ограничени, или детето е останало без тяхната грижа;
 - б) което е жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унижително отношение или наказание в или извън семейството му;
 - в) за което съществува опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие;
 - г) за което съществува риск от отпадане от училище или което е отпаднало от училище.
4. По смисъла на § 1. от допълнителните разпоредби към Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето:
 - 4.1. „Насилие“ над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда.
 - 4.2. „Физическо насилие“ е причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание без разстройство на здравето.
 - 4.3. „Психическо насилие“ са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда.
 - 4.4. „Сексуално насилие“ е използването на дете за сексуално задоволяване.

4.5. „Пренебрегване“ е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

III. ПРИНЦИПИ

Политиката за закрила на детето на Сдружението се основава на следните ценности и принципи, които организацията следва във всичките си усилия:

1. Децата са уникални личности, които се развиват и притежават права. В този смисъл една от основните ценности на Сдружение "Закрилници" е благополучието на децата, като техните интереси са с по-висок приоритет от тези на възрастните или на трети страни.
2. Децата заслужават уважение, независимо от техния пол, етнически произход, език, религия, вярвания, ограничения, сексуална ориентация или социален статус.
3. Вярваме, че децата трябва да бъдат насърчавани и подкрепяни да участват във вземане на всички решения, които имат пряко въздействие върху тях, и ние ще уважаваме правото им да го правят във всички наши дейности.
4. Всяко дете има силни страни и потенциал да расте. Инвестирането в децата, в тяхното развитие и в тяхното благополучие би им помогнало да достигнат своя потенциал, своята независимост и би подпомогнало просперитета на обществото като цяло.
5. Защитата на децата е отговорност на всички – както на екипа, така и на всеки поотделно.
6. Всички служители на организацията са длъжни да гарантират, че техните действия няма да навредят на децата и ще бъдат ръководени от зачитане на правата на децата.
7. Откритостта и прозрачността са важни елементи в процеса на вземане на решения в организацията и всички последващи дейности.
8. Минимизиране на всички възможни рискове, които могат да възникнат при работа с деца.

IV. СТАНДАРТИ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

Основните принципи, на които отговарят стандартите, са пряко обвързани с правата на децата и са съобразени с българското и международното законодателство. Те отразяват минималните изисквания и механизми, които трябва да бъдат покрити в Сдружение "Закрилници", за да се гарантира ефективна закрила на детето от злоупотреби.

1. Изготвен писмен документ относно политиката за гарантиране безопасността на децата:

- 1.1. Изписан на ясен и достъпен език и отразяващ разбирането на Сдружението за злоупотребата и насилието над деца.
- 1.2. Одобрен и приет съгласно действащите Вътрешни правила за дейност на Сдружението.
- 1.3. Засяга всички сфери на дейност на Сдружението, имащи отношение към деца.

2. Прилагане на Политиката за закрила на детето:

- 2.1. Налице са ясни правила, описващи стъпките, които следва да бъдат предприети при наличие на опасения за безопасността на дадено дете.
- 2.2. С правилата за закрила са запознати всички служители и те са на разположение на всички, ангажирани при работа с деца – деца, родители, партньори, консултанти, доброволци.

2.3. В Сдружението има определено лице – старши юрист, което пряко отговаря за изпълнение на правилата за закрила на детето.

2.4. Налице е процедура за документиране на инциденти, обработка на жалби и сигнализиране на съответните служби.

2.5. Налице са насоки за спазване поверителността на споделеното.

3. Предотвратяване на насилието срещу деца:

3.1. При подбора на служители, доброволци и консултанти за дейности, в които участват деца или имат влияние върху децата, се извършва оценка на тяхната пригодност за работа с деца. Оценката се извършва от Председателя на УС или упълномощен от него служител.

3.2. Служител, който не прилага приетите от Сдружението стандарти, правила и процедури за закрила на детето, подлежи на дисциплинарни санкции, съгласно трудовото законодателство.

3.3. Чрез проектите и програмите на Сдружението, в които участват деца или имат влияние върху децата, се стимулират механизми за наблюдение и закрила на децата и изисквания за спазване на Политика за закрила на децата.

3.4. По възможност, всяко обучение, предоставяно от Сдружението, което е насочено към работа с деца и млади хора, включва темата за закрила на детето от злоупотреба и насилие.

4. Обучение за гарантиране на безопасност на децата:

4.1. Всички служители, доброволци, консултанти и други сътрудници на Сдружението, ангажирани в дейности, в които в които участват деца или имат влияние върху децата, преминават инструктаж и/или обучение за закрила на детето при своето постъпване/преди началото на изпълнение на дейността, което им позволява да разберат нуждата от закрила на децата и да са наясно с процедурата за подаване на сигнали.

4.2. Лицето, отговарящо за прилагане на Политиката за закрила на децата в организацията, се обучава при необходимост от специалист/консултант.

4.3. В случаите на изпълнение на обучителни дейности, в които участват деца, те получават съвети и подкрепа за това как да се предпазват сами, по възможност с предварително подготвени за обученията материали, на достъпен и разбираем език.

5. Гаранция за еднакво право на закрила на всички деца без разлика на пол, възраст, етническа и религиозна принадлежност:

5.1. Обученията и процедурите по закрила на детето помагат на служителите да разпознават рисковете, на които са изложени някои деца поради тяхната етническа и/или расова принадлежност, възраст, пол, религия, култура, увреждане.

5.2. Всеки служител на Сдружението носи отговорност за взаимно уважение, толерантност и недискриминативност.

6. Прилагане и мониторинг:

6.1. Налице са писмени документи, от които е видно какви са процедурите и механизмите при прилагане политиката за закрила на детето.

6.2. Всички сигнали и случаи за упражнено насилие над дете се документират и подлагат на наблюдение и контрол.

6.3. Налице са механизми за получаване на обратна връзка относно спазването на политиката за закрила на детето, чрез отчетните документи на съответен проект/програма.

6.4. Политиката и процедурите за закрила на детето при необходимост се преразглеждат и се актуализират.

7. Работа с партньори и бенефициенти по изпълнение на стандартите

7.1. Налице е процес на общуване с партньорите и бенефициентите по проблемите за закрила на детето, обменя се информация и опит, разработват се качествени съгласувани подходи по закрилата на детето.

7.2. Партньорите на Сдружението, в случаи на изпълнение на съвместни дейности, в които участват деца или имат влияние върху децата са запознати със съществуващата Политика за закрила на детето и съпътстващите я процедури.

7.3. Политиката и механизмите за закрила на детето са елемент от споразуменията между партньорите, в случаите, в които предмет на споразуменията са дейности, в които участват деца или имат влияние върху децата.

V. ПРОЦЕДУРИ И МЕХАНИЗМИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

1. Отговорността за прилагането на тази Политика е на Председателя на УС на Сдружението.
2. При опасение и/или идентифицирано насилие върху дете, комуникацията минава през пряко отговорното лице във Сдружението – старши юрист, определено от Председателя на УС
3. Всякаква информация, отнасяща се до злоупотреба, трябва да бъде документирана (Формуляр за подаване на сигнал), така че всички случаи да са регистрирани. Тази информация е поверителна и се пази като чувствителна информация съобразно действащите във Сдружението правила за защита на личните данни. Поверителността се нарушава само, ако е в най-добрия интерес на детето. При установено насилие върху дете трябва да се сигнализира отделите за закрила на детето/полицията.
4. Разясняването на политиката и процедурите, ако е приложимо, са част от въвеждащия процес за нови служители, доброволци или сътрудници. Всички служители, ангажирани с дейности, в които участват деца или имат влияние върху децата подписват Декларация, че са запознати и приемат тази Политика. Служители, които не спазват политиката, подлежат на наказание съгласно разпоредбите на трудовото законодателство.
5. Сдружението стимулира и насърчава всички бенефициенти и партньори по програми и проекти да реализират политика за закрила на детето, и да спазват изискванията и нормите на европейското и българското законодателство за защита правата на детето.
6. Организирането на дейности, в които участват деца, в това число и транспортирането на деца, са съобразени с изискванията на българското законодателство.
7. Политиката се наблюдава и оценява, за да се провери сигурността и правилното ѝ въвеждане. Това включва поддържащи обучения, обсъждане на казуси и взимане на обратна връзка от партньори и бенефициенти, както и отчет веднъж годишно от лицето, отговарящо за изпълнение на правилата за закрила на детето, определено от Изпълнителния директор.
8. При необходимост се провежда обучение на служителите по основните концепции за закрила на детето и процедурите на организацията.

VI. ПРОЦЕДУРА ЗА ПРИЕМАНЕ НА СИГНАЛИ ЗА ДЕЦА В РИСК

1. При получаване на сигнал (лично, чрез писмо, и-мейл или телефонно обаждане):
2. Ако е за дете в риск, заявителят се консултира как да оформи и подаде сигнала към Отдел за закрила на детето (ОЗД) по местоживеене на детето /към полиция за безпризорно дете. Съветва се да подаде сигнала с копие до Сдружението, за да има по-голяма вероятност да му се отговори, а Сдружението да има възможност да съдейства на процеса.
3. Алтернативно заявителят може да се насочи към консултиране/информирание чрез Център за обществена подкрепа (ЦОП), то се насочва към консултант на ЦОП. В ЦОП има координати на всички ОЗД и РУ в страната за информирание и насочване на гражданите към тях.

VII. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИЗОБРАЖЕНИЯ И ВИДЕОМАТЕРИАЛИ

При използването на визуални средства ръководен принцип на Сдружението е да уважава достойнството при изобразяването на деца, семейства и общности. Политиката за изображения на Сдружението е част от политиката за закрила на детето.

1. Изображения на деца се използват само, когато има разрешение (подписана декларация) от родител/ законен настойник
2. Искане за разрешение за правенето на снимки или видео материал за отделни случаи и ясно се описва в декларацията за разрешение за какви цели ще се използват изображенията. Съгласие за взимане и използване на снимки се търси от родителите на децата и от тези с родителска отговорност, или директно от децата/младежите, когато те са на подходяща възраст (важи за деца навършили 14 г., съгласно чл.11, ал.3 от ЗЗД).
3. Изображения от фото банки се използват при цитиране на източника на снимката или видео материала.
4. Поддържат се стандарти за стила и благоприличието, отговарящи на ценностите на Сдружението.
5. Сдружение "Закрилници" не носи отговорност, ако снимки от интернет страницата, профилите в социалните мрежи или снимки от прессъобщения бъдат използвани от медии и трети страни по начин, който не съответства на истинността на фактите.
6. При заснемане на деца, с които работи Сдружението и за които има разрешение, медиите/фотографите подписват декларация, с която се съгласяват да използват видеото/изображението правдиво и само за конкретния случай.
7. При заснемане на видео материали и/или снимки с деца от социални домове или други типове социални услуги, се спазват нормативните разпоредби на ЗЗД (със задължително писмено становище на органа за закрила, предприел мярката, съгл. чл. 11а, ал.2).

VIII. ПРОВЕЖДАНЕ НА СЪБИТИЯ

1. Когато извършват дейности, които пряко ангажират деца, служителите на Сдружението са длъжни да получат декларация за съгласие на родител/настойник/попечител. Децата и родителите /настойниците /попечителите се информират от координатора на дейностите, какви са техните отговорности и какви очаквания могат да имат от сътрудничеството си със Сдружението. Тази информация се включва в поканата до тях.
2. Всички документи, съдържащи лична информация, се събират и съхраняват съгласно Закона за защита на личните данни и Закона за закрила на детето.
3. Всички служители, наети на временен договор, или доброволци са длъжни да се запознаят и да се задължат писмено да спазват и следват тези процедури за защита на децата.
4. Физическото пространство за провеждане на дейност или събитие винаги трябва да осигурява здравословни и безопасни условия за работа с деца.
5. **Оценка и намаляване на риска.** Сдружение "Закрилници" и всички служители ще извършват оценка на риска на всички операции, програми, проекти и дейности на организацията съгласно прилагането на настоящата политика. Ще се вземат предвид оценките и ще се идентифицират всички възможни рискове, които могат да възникнат при работа с деца и ще се планира тяхната превенция. Всички служители, наети на временен договор, или доброволци са длъжни да се запознаят и да се задължат писмено да спазват и следват тези процедури за защита на децата.

IX. СЪБИРАНЕ, УПРАВЛЕНИЕ И СЪХРАНЕНИЕ НА ЛИЧНИ ДАННИ

1. Политиката за закрила на детето трябва да бъде достъпна на хартия и онлайн за всички заинтересовани страни.
2. Лична информация и информация за контакт на деца не се събира, освен по отношение на конкретни бъдещи дейности и условия, изрично договорени с възрастните, отговорни за децата.
3. Всяка събрана лична информация за деца е поверителна и се унищожават незабавно след отпадане на необходимостта от нейното запазване и съгласно изискванията на Закона за защита на личните данни.
4. Броят на служителите, които имат достъп до контактната информация на деца, е ограничен до минимума, който е практически необходим за извършване на дейностите.
5. Комуникация с деца и младежи в социалните мрежи: Комуникацията с деца и младежи, които участват в дейности, организирани от Сдружение "Закрилници" в социалната мрежа, се осъществява само чрез скрити групи (Затворени/Тайни групи). Членовете на тези групи се приемат и наблюдават отблизо от администратори (екипът на Сдружението), които гарантират, че само деца и младежи, които трябва да бъдат информирани по определена тема, и възрастни, които младежите познават и се интересуват от темата на групата имат достъп. Служителите на Сдружението не приемат покани за лично приятелство от деца и младежи, които са членове на групите. Възрастните, приети в тази група, също трябва да бъдат информирани за това правило.

Х. КОДЕКС ЗА ПОВЕДЕНИЕ СПРЯМО ДЕЦА

Поведенческият етикет е съвкупност от правила за подходящо и правилно поведение, които са разработени с оглед гарантиране закрилата на децата, но освен това са предназначени и за предпазване на възрастни от лъжливи обвинения в неподходящо поведение или злоупотреба/насилие. Този етикет се отнася за служителите, доброволците, членовете на управителни органи, както и за всички посетители/гости по линия на проектите, изпълнявани от Сдружението.

- Служителите на Сдружението не бива да остават насаме за през нощта с едно или повече деца или малолетни, нито в помещенията за настаняване на служители, нито в помещенията на проекта, нито на други места.
- Служителите на Сдружението не бива да ангажират непълнолетни като "домашни помощници", нито да предоставят подслон на малолетни в своите домове. Под малолетен се разбира всяко дете на възраст под 18 години.
- Служителите на Сдружението не трябва да галят, държат за ръце, целуват, прегръщат или докосват малолетните по начин, който е неподходящ или неприемлив от културна гледна точка. За да се избегнат недоразуменията, се препоръчва да бъде поискано разрешение от детето преди то да бъде хванато за ръка.
- Когато е възможно и практически изпълнимо, следва да се спазва правилото за "присъствие на двама възрастни", при което двама или повече възрастни наблюдават всички дейности, в които са ангажирани малолетни или деца, и присъстват непрекъснато на мястото. Ако това не е възможно, служителите на Сдружението имат право да потърсят алтернативи, като например присъствие на членове на общността по време на посещенията при децата.
- Служителите на Сдружението следва да отчитат факта, че може да им се наложи да работят с деца, които, поради обстоятелствата и злоупотребите, които са преживели, могат да използват взаимоотношенията, за да получат "специално внимание". Възрастният винаги се счита за отговорен, дори и когато детето има съблазнително поведение. Възрастните следва да избягват да се поставят в компрометиращо или уязвимо положение.
- Неподходящото поведение спрямо децата е основание за дисциплинарно наказание.
- Служителите на Сдружението трябва да се съобразяват с начина, по който биват възприемани и по който изглеждат, от гледна точка на използвания език, действията и взаимоотношенията с децата.